

Nevoidný melanóm ako diagnostický problém

Paula Ďuríková

Dermatovenerologická klinika Lekárskej fakulty Univerzity Komenského a Univerzitnej nemocnice Bratislava

Nevoidný melanóm je jeden z najťažšie diagnostikovateľných typov malígneho melanómu, keďže klinicky ako aj histopatologicky pripomína bežný, najčastejšie intradermálny a compound melanocytový névus. Táto zriedkavá lézia sa vymyká konvenčným predstavám o morfológii malígnej melanocytovej neoplázie. Ide o agresívny nádor. Jeho zlá prognóza je v kontraste s jeho organizovanou architektúrou pripomínajúcou banálny nezhubný útvar. Značná časť diagnostiky melanocytových neoplázií stojí na princípe subjektívneho hodnotenia lézie a preto zvýšenie povedomia o tomto zriedkavom type malígneho melanómu môže napomôcť rozhodovaciemu procesu v prípadoch interpretačných nejasností.

Kľúčové slová: nevoidný melanóm, dermatoskopia, histopatológia, melanocytový névus.

Nevoid melanoma as a diagnostic problem

Nevoid melanoma is one of the most difficult types of malignant melanoma to diagnose. Most often, it is clinically and histopathologically similar to the common intradermal and compound melanocytic nevus. This rare lesion defies conventional ideas about the morphology of malignant melanocytic neoplasm. It is an aggressive tumor. Its poor prognosis is in contrast to its organized architecture, which resembles a banal benign lesion. A significant part of the diagnostic process in cases of melanocytic neoplasms is based on the subjective assessment of the lesions. Therefore, increasing awareness of this rare type of malignant melanoma can aid decision-making in cases of interpretative uncertainties.

Key words: nevoid melanoma, dermoscopy, histopathology, melanocytic nevus.

Úvod

Nevoidný melanóm (NM) je považovaný za jeden z najťažšie diagnostikovateľných typov malígneho melanómu (MM). Práve táto skutočnosť mu v literatúre vyslúžila prívlastok „Lawyer’s melanoma“. Podľa údajov z rokov 1995–2001 tvorilo v Spojených štátoch Amerických oneskorenie a nerozpoznanie diagnózy MM dermatológom, alebo dermatopatológom až 13 % z celkového počtu sporov o zanedbanie lekárskej starostlivosti, čo mu vyslúžilo 2. miesto v rebríčku predmetu týchto súdnych sporov vo všetkých medicínskych oblastiach (1). Vo viacerých aspektoch imituje NM benígny melanocytový névus, avšak biologicky je charakteristický lokálnymi rekurenci-

mi a schopnosťou metastázovať, čo korešponduje s vlastnosťami ostatných typov MM (2). Ide o relatívne vzácny typ melanocytovej neoplázie, pričom tvorí menej ako 1 % z celkového počtu MM (3). Presná definícia NM nie je celkom ustálená, existuje značná medzizdrojová variabilita pri popise tejto jednotky, z klinického a histopatologického hľadiska. Pre ustálenie pojmov využívaných v našej práci sme zvolili definíciu podľa Cooka a kol. (2018), ktorá bola použitá pri koncepcii klasifikácie kožných nádorov podľa World Health Organization: „Nevoidný melanóm je subtyp melanómu kože, ktorý klinicky a histopatologicky pripomína bežný najčastejšie intradermálny a compound melanocytový névus.“ (4).

Klinické charakteristiky

Spoľahlivé klinické dáta poskytuje nedávny systematický prehľad, ktorý analyzoval klinické, morfológické a epidemiologické charakteristiky 33 prípadov NM (5). Najčastejšie ide o palpovateľnú, papulóznu až nodulárnu léziu, avšak zriedkavejšie sa vyskytuje aj makulárny variant. Povrch môže byť verukózne zbrázdnený. Lézie sú najčastejšie lokalizované na trupe a končatinách, sú homogénne pigmentované, symetrické, ostro ohraničené, svetlohnedej a hnedej farby. Epidemiologicky NM demonštruje rovnomernú distribúciu medzi oboma pohlaviami a širokú škálu postihnutých vekových skupín od 1 do 83 rokov, pričom priemerný vek v čase diagnózy je 52 rokov (5, 6, 7). Z analýz dostupných súborov